

ПЕРЕВІРЯЮ СЕБЕ

1.

ЄВРОПЕЙСЬКА ДЕРЖАВА

Україна — це повноцінна, повносила європейська держава. Вона усвідомлює своє місце в сучасному світі. Має вольовий та гордий працьовитий народ, що хоче мати власну нормальну державу, поважає власну історію, культуру та рідну мову.

Малоросія — це протилежність Україні. Її прикмети увиразнюються, як тільки додамо до того, чим щойно означено Україну, заперечну частку «не». Малоросія — неповноцінна, нешаноблива до власної історії, мови та культури. Населяють Малоросію не українці, а саме малороси. А що таке малорос? Це українець з деформованою національною психікою. Малорос скалічений духовно, і це каліцтво набрало характеру хвороби.

(За А. Погрібним)

2.

Французькі діти охоче вивчають українську культуру в Українській школі мистецтв у Парижі. Уже більше семи років цей навчальний заклад гостинно зустрічає дітей від 4 до 17 років, які хочуть долучитися до української культури, мови, навчитися співів, хореографії, гри на бандурі. З 2007 року школа має статус закордонного українського навчального закладу.

Школа також плідно співпрацює з французькою асоціацією батьків, які всиновили українських дітей. Французькі родини з великою зацікавленістю відгукнулися на запрошення відвідати школу, оскільки всі вони добре розуміють, що дитина, виховуючись у багатокультурному середовищі, зберігає національну ідентичність, духовно збагачується та росте повноцінною людиною.

(З газети «Урядовий кур'єр»)

3.

Дуб здавна постає як символ незламної сили, могутності та переможного довголіття!

У селі Верхня Хортиця, яке нині перетворилося на передмістя Запоріжжя, височить старезний дуб-велетень, вік якого понад вісімсот років. Ще за часів Київської Русі з брунатного жолудя проклюнувся паросток і, набираючи сили, згодом перетворився на могутнє розлоге дерево. Під ним проходили слов'янські племена, мешканці південних степів, у його затінку вони відпочивали, ховалися від дощу або палючого сонця. Нині над дубом-велетнем мчать реактивні

лайнери, пролітають штучні супутники Землі, а він, як і колись, живе, зеленіє, задумливо шумить серед безкраїх рідних обшпирів.

(За С. Івченко)

4.

Доводилося вам їздити пізньої весни чи раннього літа по Україні? Міряли ви її безмірні шляхи зелених та рівних степів, де ніщо не забороняє вашим очам виміряти їх і вздовж, і вшир, і впоперек, де одні тільки високі могили нагадують вам про давнє життя людське, про бої та чвари, хижацькі заміри та криваві січі, де синє небо, побратавшись з веселою землею, розгортає над нею своє блакитне, безмірно-високе, бездонно-глибоке шатро; де тоне ваш погляд у безкрайому просторі, як і ваша душа — у безмірній безодні того світу та сййва, синьої глибини та сизо-прозорої далечизни?.. Якщо вашим очам доводилося хоч раз бачити все те, то не забути вам того довіку.

(Панас Мирний)

5.

Самотина — благословенний час філософії. У суєті думки — як ті метелики: народжуються, бринять барвистими легкими крильцями й зникають, гинуть. Людина ж мусить мислити і пізнавати світ. Бо чим же вона тоді різнитиметься від звіра, птаха, навіть дерева? Смерть настає тоді, як перестанеш мислити і перетворишся на безсловесну, німу істоту, з якої кожен може зідрати шкуру собі на чоботи.

Самотина... Але для щастя її також не досить. Людину ваблять люди. Громада, як той магніт, притягує, дає роботу рукам і мозку, ділиться своїм суспільним досвідом, вбирає твій. Ми, наче бджоли, збираємо нектар думок по всіх усюдах і зносимо у спільний вулик людського розуму.

(За В. Шевчуком)

6.

Незабаром до Меланії забігли дівчата, — напевне, її подруги. Удавано жахаючись білого у своєму костюмі скульптора, вони шаснули повз нього в двері, і одразу в кімнаті задзвенів сміх, залящали дівочі вигуки й жарти.

Вечір був чарівний, зоряний, пісенний. Повітря висвіжілось, виповнилось холоднуватими пахощами нічних квітів. Деся біля клубу гримів гучномовець — із столиці транслювали концерт.

Меланія вийшла з дівчатами виряджена як на весілля. Сказавши гостеві, що вечера на столі, взялася з подругами попід руки, і так, цілою вервечкою, вони зникли в сутінках. Скульптор ще довго чув їх-

ній щирий пирскаючий сміх і, уявляючи, що дівчата могли сміятися з нього, навіть не ображався.

Підвівся і, втомлено спотикаючись, пішов спати.

(За О. Гончаром)

7.

Київ боронився. Боронився тиждень, другий, третій. За зброю бралися всі: і малі, і старі. Особливо хоробро воювали жінки. Вони постійно лили з валів на голови ворогів окріп і смолу. Водночас вони були доброю мішенню для стрільців з лука. Тому серед убитих було дуже багато жінок. З кожним днем стискалися кліщі навколо міста. Було зрозуміло, що незабаром вони перетворяться на залізний обруч. І тоді в місті може настати голод. Великою втратою було те, що печеніги зуміли відрізати оборонців від Дніпра. Відразу відчувся брак води. У Києві було багато втікачів: жінок, дітей. І міські мілководні ріки не мали змоги наситити їх і коней, яких з кожним днем ставало все менше.

І княгиня, і кияни — усі вірили, що не сьогодні-завтра повернеться Святослав і визволить місто від ворога.

(За Б. Лепким)

8.

КИСЛИЧКА І МУРАШКА

Пізної осені зірвав вітер-пустун з лісової дички останнє яблуко і кинув під трухлявий пеньок береста. Коричневий дубовий листок прикрив те яблучко. Так і залишились вони зимувати разом.

А навесні викотилось яблучко з-під схованки і підставило ласкавим променям глянцевої бочок.

І хтозна, як довго довелося б кисличці гнити, якби не лісові мурашки. Накинулись вони на яблучко та заходилися довбати кисличку. Під вечір від яблучка залишилася сама тільки шкірочка та п'ять міцних насіння.

Мурашки не покинули їх напризволяще: порозтягали насіння в різні боки і сховали його під вологе торішне листя.

...Мине час — і біля старої дички потягнуться до світла п'ять тендітних паростків майбутніх кучерявих лісових кисличок.

(З газети)

9.

Упали перші краплі. Сяйнула блискавка. Орач, що бовванів неподалік у полі, перехрестився поспіхом, зиркнув на хмару і знову натис на чепіги. Воли ступали повагом услід за хлопчиком, що йшов попереду в надутій вітром білій сорочечці й прилиплих до ніг штанятах. Він не звертав уваги ані на вітер, ані на дощ, що припускав. Ди-

вився спідлоба, важко кудись у далеч і міряв землю — за кроком крок, за саженом сажень.

Дощ перестав раптово. Сяйнуло сонце — й земля заграла блискітками, завирувала пахощами, все потяглося вгору. Орач стояв у полі і ждав, коли протряхне нива, воли ремигали, а хлопчик стежив за ластівками, що вже черкали небо, мов чорні блискавки. Над полем, залитим променями, леліла пара. Опам'ятавшись після дощу та грому, загомніло птаство.

(За В. Шевчуком)

10.

Усе навкруги було повите світанковою сутінню. Місяць, що висів у небі, наче величезна серга, ледь-ледь розсівав сріблясту порошу. Та ось із-за далеких лісів виглянуло сонце. Дихнув легкий вітерець, розвіяв ріденький вранішній туман — і походянам відкрилося прекрасне видиво.

Попереду, скільки сягало око, котив свої води Дніпро-Славутич, стриманий, лагідний, але могутній, невпинний. З обох боків пропливали береги. Правий — осяяний сонячним промінням, з віковими лісами, стрімкими кручами й глибокими яругами, а лівий — ще тьмянний, з розлогими осоками, старезними вербами, порослими шелогою островами й зеленими левадами.

Мовчать походяни, мовчать береги, мовчить Дніпро. Хіба що зрідка хлопне невлад опущене у воду весло, кигикне над головою річкова чайка та зареве, немов у ріг ратний засурмить, на водопої олень-рогач.

(Б. Комар)

11.

Найбільше і найдорожче добро в кожного народу — це його мова, ота жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почування.

Навчаючись з малих літ балакати, ми разом з тими словами, що доводиться їх запам'ятати, набуваємо і розуміння того, що ті слова визначають, — чи назву якої речі, чи думку про що-небудь. Тобто — ми разом із словами набираємося і розуму, набуваємо чужих думок, навчаємося самі думати і ті думки викладати словами. Наші діти, у свою чергу, додають до здобутого від нас скарбу мови своїх вимовів того, що їм за свого життя довелося навчитися, передумати, пережити... Таким побитом і складається людська мова, що з кожним новим коліном усе більше та більше шириться — зростає.

(Панас Мирний)

12.

Як рожеві птахи, зашуміли, заспівали примороззю підкучерявлені очерети, і їхній пух полетів у святешну далечінь, де злегка поскрипував мороз чи земля і на добрий сон складалося село. А місяцю все хотілося бавитись у піжмурки з ним — він то закидав його аж у саме небо, то раптово так вигойдувавсь на скатертину снігів, що аж кособочились хати.

Стоїть під місяцем у закинутому світі людина, яка вже ніби живе й живе, згадує щось давнє, перетрушує роки, і смутки, і просвітки, втішається усім добрим, що приходило до неї, що сама зробила, а погане відгорає і думкою, і рукою, яка вже, мабуть, востаннє цієї осені сіяла жито. Господи, як це гарно — сіяти!.. А ще краще жати.

(За М. Стельмахом)

13.

На кам'янистому схилі, в зеленій гущавині дерев, ледь видніється лісникова хата з гнучкою радіощоголю на ній. Від хати по крутизні в'ється стежечка вниз до потоку. Щоранку спускається нею босоніж чорняве смугле дівчатко років десяти. Тримаючи глека в руці, легко стрибає з брили на брилу, озираючи вранішній світ дикувато-ясни оченятами, усміхаючись назустріч горам, небу і сонцю.

Це — Нателла, юна лісникова донька.

Поблискує глек у загорілій руці, шерхоче під ногами теплий, приємний камінь...

Шумить, вирує внизу потік. Скільки пам'ятає себе Нателла, все вона чує цей шум. Ласкавий, милозвучний, мов колискова пісня, він її заколисує вечорами, і він же першим будить Нателлу вранці, м'яко влітаючись у розкіш дитячих снів, у ту солодку ранкову напівдрімоту, коли не одразу його і впізнаєш: чи то потік, чи, може, дощ шумить за вікном...

(О. Гончар)

14.

У кінці зали на підвищенні сяє коштовними самоцвітами, золотими й срібними вишивками царів трон. Поряд — золочене дерево, на гіллі якого сидить безліч викуваних з бронзи пташок. Біля підніжжя трону два здоровенні леви, також позолочені.

Незагайки появився цар у супроводі своїх мужів-дорадників.

Цього разу він був одягнений аж надто пишно. Вбрання на ньому — голуба з паволоки сорочка, темно-малинова накидка, червона шапочка-вінець, пурпурові чоботи — все блищало, переливалося барвами. Од вінця по щоках спускалися широкі веселкові підвіски,